

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۶/۱۶

عبدالقیوم میرزاده

ملت

منافع ملی

دولت – ملت

در افغانستان

به ادامه گذشته (قسمت چهارم)

ملت

مسئله ملت در افغانستان

بعد از آنچه در باره تعریف ویا اینکه ملت چیست وچگونه پا به عرصه وجود گذاشت گفته آمدیم لازم به تذکار مؤکد میدانم که در وضعیت ناهنجار کشور ما هم این بود ونبود ملت، هویت ملی و منافع ملی و رسیدن و نرسیدن به مرحله ملت، منافع ملی و بود ونبود دولت – ملت را با عوامل بازدارنده و شتاب دهنده آن به ارزیابی بگیریم تا به یک استنباط منطقی در زمینه نایل گردیم.

این خطه باستانی که کلید هندوستان، بام جنوب آسیا، راه ترانزیت اروپا – آسیا نام داشته و او را چهار راه آسیا هم مینامند امروزه از جنوب و شرق به کشور پاکستان و کناره ای هند پیوند داشته و غرب آن بوسیله صحرا ها و بیابان های خشک و بی علف با ایران وصل است، شمال آنرا گذرگاه آبی آمو و کوچه با آسیای مرکزی کشور های تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان وصل میکنند در بحبویه های مختلف ادوار تاریخ در زیر نامهای آریانا، خراسان و افغانستان به قول مؤرخ نامدار کشور ما مرحوم پوهاند حبیبی ودانشمند و تاریخ نگار شهیر کشور ما اعظم سیستانی تمدن هایی بزرگی را چون تمدن ویدی، تمدن اوستایی، تمدن باختر یا بخدی، تمدن بودایی، تمدن هری یا هرات، تمدن سیستان، تمدن غزنه و تمدن هایی دیگر را در گوشه و کنار خویش تجربه کرده است. افغانستان هر دو، نقطه دیدار و کوره ذوب نفوذ فرهنگی بوده است. در نتیجه، در درازنای تاریخ خویش سهم بزرگ و مهمی در شکل دهی تمدن ها، به جای گذارده است. ساحه بزرگ جغرافیه یی و فرهنگی که افغانستان قلب آن را شکل داده است، از آمو تا سند، گسترش می یابد. مردم های متمدن و شهیری در اینجا زنده گی داشته اند که از خود میراث هایی بزرگی در عرصه های علوم اجتماعی و علوم تجربی بجا گذاشته اند، که میتوان از ابوبکرزکریای رازی فیزیکدان – کیمیا دان – پزشکی – مهندس – فیلسوف وکاشف الکول وفات ۹۲۴ میلادی، ابو نصر فارابی فیزیکدان – موسیقیدان – منجم و فیلسوف متولد ۸۷۰ وفات ۹۵۰ میلادی، امیر کرور سوری فرزند امیر پولاد سوری وفات ۷۷۰ میلادی شاعر و جامعه شناس مولف پته خرا، احمد بن سهل بلخی ریاضیدان و جغرافیه دان وفات ۹۳۴ میلادی، مطهر بن طاهر قدسی متولد ۹۶۶ در بست سیستان اولین دایرة المعارف نویس شرق، یعقوب رازی مهندس و محاسب بزرگ عصر ش، محمد بن احمد کاتب خوارزمی یا خیوه ایی مهندس – کیمیا دان و عالم تحنیک، ابو جعفر خازن خراسانی ریاضیدان و ستاره شناس وفات ۹۶۱ میلادی، ابو حامد بلخی ریاضیدان – ستاره شناس، مخترع استرلاب و ابزار های نجومی، ابونصر اسمعیل جوهری فارابی لغت نویس شهیر و همچنان مبتکر اندیشه پرواز وفات ۱۰۰۲ میلادی،

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

ابو ریحان البیرونی منجم، ریاضیدان - زمین شناس - فیلسوف ودانشمند بزرگ علوم تجربی متولد ۹۷۳ وفات ۱۰۴۸ میلادی، ابو علی سینای بلخی فیلسوف - ریاضیدان - فیزیكدان - پزشك ودانشمند بزرگ علوم تجربی متولد ۹۸۰ وفات ۱۰۳۰ میلادی، ابوبکر محمد بن حسن حاسب صاحب كتاب نسوی نامه متولد سال ۱۰۳۰ وفات ۱۱۲۳ میلادی، عمر خیام ریاضیدان - ستاره شناس - شاعر وفیلسوف متولد ۱۰۴۸ وفات ۱۱۲۴ میلادی، مولانا عبدالرحمن جامی شاعر - فیلسوف وفیزیكدان، ابوبکر خراسانی کیمیدان، محمد بن احمد خرقی ستاره شناس و کاشف حرکت ستاره گان وفات ۱۱۳۹ میلادی، خوشحال ختک متولد سال ۱۶۱۳ وفات ۱۶۸۹ میلادی شاعر، فیلسوف وجامعه شناس، رحمن بابا فرزند عبدالستار متولد ۱۵۲۹ وفات ۱۶۰۵ میلادی شاعر، ریاضی دان، منجم وجامعه شناس، میرویس خان هوتک متولد ۱۶۷۳ وفات ۱۷۱۵ شاعر، جامعه شناس ورهبر اقوام بزرگ، مولانا جلال الدین بلخی، خواجه عبدالله انصاری، انوری ابیوردی، عنصری بلخی، دقیقی بلخی، امام فخر رازی، عبدالقادر بیدل، امیر علی شیر نوایی، رابعه بلخی، ناصر خسرو بلخی، سنایی غزنوی، ابو عبید عبدالرحمن محمد جوزجانی، حنظله بادغیسی، ظهیر الدین فاریابی، ابو نصر فارابی، رحمن بابا، بیت نیکه، میا فقیرالله جلال آبادی، مولانا یعقوب چرخ، پیر محمد کاکر، خانم شاد بیگم مشهور به مخفی بدخشی، استاد عبد الحق بیتاب، استاد عبدالغفور برشنا وصد ها دانشمند وپژوهشگر دیگر یاد کرد بر علاوه آثار بسیار با ارزش تاریخی مانند کتیبه های ویدی، سنگ نوشته ها و دست ساخت هایی از ادوار مختلف تاریخ زنده گی مردمان ساکن این سرزمین وکتب وآثار که هم اکنون در موزیم های بزرگی چون موزیم لندن، پاریس وسایر موزیم هایی دنیا نگهداری میشوند، تندیس های بامیان، مینار جام، مینار های هرات، آتشکده نوبهار بلخ، کاپیسا وننگرهار، برج عیاران بلخ، تخت رستم، دیوار های تاریخی بلخ، آرامگاه حضرت علی، قصر جهان نما، مینار های مسعود وبهرام شاه در غزنه، آرامگاه سنایی غزنوی و سلطان محمود غزنوی، چهل زینه قندهار، طاق بست، قلعه چهل برج وشهر غلغله در بامیان، مسجد جامع هرات، قلعه های اختیارالدین - غوریان - کهسان و سیاوشان در هرات، خانه زرنگار، سنگ هفت قلم، یخچال های هرات وصد های دیگر آثار با ارزش تاریخی، علمی وهنری حاکی از آنست که در این مرز وبوم روزگاری مردم های متمدن زیست داشته ودر کار های خلاق علمی، هنری وفرهنگی مشغول بوده اند. به قول نانسی دوپری Dupree, Nancy (۱۹۲۷ - ۲۰۱۷) باستان شناس که بیشترین سالهای عمرش را در کاوش وتحقیق آثار باستانی کشور ما گذرانده و او در تمام سال های توفانی و بحران زده سه دهه اخیر، برای نگهداری اثرهای فرهنگی این سرزمین تلاش نموده است. او به همین سبب نخست در پشاور و بعد در کابل مرکز هایی برای این امر، بنیاد نهاده بود. او به این باور است که از میان (۱۴۳) جایی که برای کاوش های باستانشناسی در افغانستان، نشانی شده بود، تنها هفده تا و آن هم نه به صورت همه جانبه، کاوش گردیده اند. همچنان ل. شتاین باستانشناس آلمانی در باره پهنا وزرفای آثار باستانی کشور ما معتقد است که بررسی هر مغاره وجا برای کاوش باستانشناسانه در افغانستان عمر یک باستانشناس را میبلعد.

با آنکه تحت نام افغانستان به عنوان یک کشور از سال ۱۷۴۷ میلادی پا به عرصه وجود گذاشته است، اما این سرزمین از لحاظ قدامت تاریخی یکی از کهن ترین کشور های جهان بوده وبوسیله شاهراه ابریشم گذرگاه تمدن های بزرگ عصر باستان به شمار میرود. افغانستان را از زمانه های دور بدینسو کلید فتح هندوستان می نامیدند، زیرا هندوستان از طرف شرق، غرب و جنوب به آب متصل بوده واز طرف شمال کوه های بلند قراقرم و همالیا آن را احاطه کرده است. تنها راه ورود جهان گشایان به هندوستان از طریق دره ها ویا معابر بروخیل، چترال، خیبر، کرم، گومل وبولان بود. بدین ترتیب افغانستان در درازمنه تاریخ میدان پرتاب به هند بوده است. در شرایط حاضر جهان بر اساس آخرین تحقیقات از منابع انرژی جهان آسیای مرکزی منبع غنی ترین ذخایر هایدروکاربن جهان دارای ۱۸۷ میلیارد بیرل نفت یعنی حدود یک ششم ذخایر نفت کل جهان میباشد که آسان ترین راه انتقال وترانزیت آن به راه های بحری، جنوب شرق آسیا و هندوستان از طریق افغانستان ممکن ومیسر میباشد، زیرا راه های دیگر از یکطرف طولانی بوده واز طرفی دیگر در انحصار و قلمرو جمهوری فدراتیف روسیه میباشد که پالیسی کنسرسیوم های انرژی غربی با آن توافق ندارند. در سیاست های استراتژیک حاضرجهان تسلط بر جنوب آسیا تسلط بر جهان پنداشته میشود که افغانستان بام جنوب آسیا میباشد. یعنی امروز افغانستان به شاهراه ترانزیت اروپا - آسیا تبدیل شده است. این جغرافیا به افغانستان موقعیت بسیار با ارزش جیوپولیتیک وجیو استراتژیک بخشیده است وبدین لحاظ است که از دوردست های دور پیوسته مورد تهاجم ها قرار داشته و بعضاً این تهاجم ها ماندگار هم بوده است و همین امر هم سبب گشته تا کشور ما آمیخته ایی از فرهنگ های گوناگونه بوده وبر علاوه تمدن هایی بومی که در بالا از آن ذکر بعمل آوردیم، تمدن هایی دیگری چون تمدن هایی هندی، یونانی، عربی وچینی را نیز به تجربه گرفته است. در نتیجه آخرین مطالعات اداره یونسکو ملل متحد، این اداره به افغانستان لقب "موزاییک فرهنگ ها وتمدن های باستان" را داده است. از کاوش ها ومطالعات باستانشناسی این نتیجه گیری بدست آمده است که شواهد فراوان از زنده گی انسان در این خطه باستانی حدود صد هزار سال پیش از میلاد مسیح حکایت دارد، همچنان نسخه هایی خطی یافت شده معلومات هایی فراوانی را در باره نوع مناسبات اجتماعی، چگونگی اعتقادات مردم وسیستم اداره ویا فرمانروایی ها بدسترس قرار میدهد.

در اینجا دور از مفاد نخواهد بود تا در باره نام افغانستان کمی تأمل تاریخی داشته باشیم زیرا دشمنان این خطه باستانی بنابر پاهین بودن سطح معلومات و آگاهی مردم و کوتاهی حکومت ها در این زمینه مردم ما را بجان هم انداخته و میکوشند تا از اینطریق انقطاب بزرگی را تا سرحد تجزیه برکشور ما تحمیل کنند. امروز عده نا آگاهانه وعده هم مزدور به دستور اربابان آزمندشان در هر بحثی می آورند که واژه افغان مترادف با کلمه پشتون است. در حالیکه پژوهش در تاریخ و ادبیات زبان در این خطه میرساند که واژه افغان هرگز کلمه از زبان پشتو نبوده و تنها به پشتون هم اطلاق نمیگردیده است. این واژه از واژه گان زبان دری بوده و در طول دراز منه تاریخ به یک خطه جغرافیایی اطلاق

میگردیده است که بخشی از آریایی ها در آن مسکن گزین بوده اند. این واژه در آثار بزرگ و با اعتبار تاریخی مانند تاریخ بیهقی، تاریخ یمینی که از کهنترین تاریخ های منطقه میباشد، تاریخ الکامل ابن الاثیر، حدود العالم، آثار ونوشته های بطلموس و خاصاً در سفر نامه ابن بطوطه مؤرخ مراکشی که سفرش بیست ونه و نیم سال را در بر داشته و بین سالهای ۱۳۴۶ تا ۱۳۷۵ میلادی صورت گرفته به کرات ذکر گردیده است. چنانچه او از سفرش به کابل چنین بیان میدارد: ".... سپس به کابل سفر کردیم در اینجا طایفه ای از عجم را دیدیم که بزبان فارسی تکلم داشته و خود را افغان می نامیدند.... و قدیم پایتخت پادشاهان افغان بوده است...." باید متذکر شد که در ایام سفر ابن بطوطه در کابل اقوام پشتون زنده گی نمیکردند که این بطوطه آنها را افغان گفته باشد، بلکه همه مردم کابل یا کابلیان خود را افغان می نامیدند. همچنان فردوسی شاعر معروف در شهنامه که قدامت بیش از هزار ساله دارد به کرات کلمه افغان خطاب به مردمان این محدوده جغرافیایی ذکر گردیده است. چنانچه در این بیت شهنامه میخوانیم:

سپهدار چون قارن کاو گان سپه کش چو شیروی و چون آوگان

و در جای دیگر آورده است:

سپهدار چون قارن کاوگان به پیش سپاه اندرون آوگان

که در این ابیات شهنامه وسایر تذکرات آن کلمه آوگان تلفظ قدیمی همان کلمه افغان است که بعد ها اعراب چون حرف (گ) ندارند و تلفظ این حرف هم برایشان نا ممکن میباشد بناً این آوا گان یا آپگان را افغان تلفظ کرده و بنا بر سیطره دوامدار اعراب در منطقه ما این نام هم به همان ترتیب تا به امروز باقیمانده است. که در آثار مکتوب عربی به صراحت میتوان آنرا دید.

همچنان در سروده های حماسی مها بهارات بزبان سانسیریت که در حدود ششصد سال قبل از میلاد نوشته شده و از معتبر ترین آثار تاریخ هند میباشد و در زمان اکبر شهنشاه مغل هند بنام رزمنامه بزبان دری نیز ترجمه گردید کلمه افغان بنام آسوه گان (Aswa ghan)، آسوه گانه (Aswa ghana)، آوا هان (Awa ghan)، آپ هان (Apa han) به معنی سوارکار نجیب، جنگجو، دلاور، سلحشور و کشنده ذکر گردیده است که به بازمانده گان آشواکا ها یا همان آشوکا و کمبوجا ها (Kamboja) که بازمانده گان همان سکا ها بوده و در مهابهارت آنرا پالی آورده اند عبارت از اقوامی نجیب دارای نژاد عالی که مهارت فراوان در سوار کاری داشته اند و در حدود دوصد تا صد سال قبل از میلاد از راه شمال افغانستان کنونی وارد هند شده و بعد ها سلسله شهنشاهی کمبوجه ها را در هندوستان بنیان گذاشته اند، و در بر گیرنده همه باشنده گان آن سرزمین هایی مقصود بوده که امروز با کمی تنقیصات محدوده ای جغرافیایی ما را احتوا میکند.

همچنان همین مفهوم در کتاب اوستا یا سروده های زردشتیان آواجن (Ava jan) یا آپا جن (Apa jak) ذکر گردیده است که همچنان یاد آوری از مردمانی دارد که نخستین مقر فرماندهی شان را در جلگه های شمال هندوکش اساس گذاشتند و تا نیمه های هزاره دوم پیش از میلاد دامنه اقتدار شان را تا کابل، آراکوزیا کندهار و هلمند گسترش دادند. یعنی مراد از باشنده گانی است که در محدوده ای کنونی افغانستان زنده گی داشته اند و به سوار کاری و تربیه اسپان شهرت فراوان داشته اند.

و یا تذکرات فیلسوف، جامعه شناس، انسان شناس و عالم معروف خوارزمی یا خیره ای ابوریحان البیرونی ۹۷۳ - ۱۰۴۸ میلادی که در عصر سلطان مسعود غزنوی میزیسته و قسمت اعظم آثارش را بر علاوه قانون مسعودی زیر توجه علم دوستانه سلطان مسعود غزنوی نگاشته و به دربار آن سلطان اهدا کرده است در مقالات تحقیقی اش مانند التفهیم الاوائل صناعته التنجیم که در باره نجوم و ستاره شناسی نوشته و الصیدیه فی القطب که در باره گیاهان دارویی به تحریر آورده است کوه های هندوکش را از مرز چین تا زابل و بست بنام کوه های افغانان نگاشته است.

همچنان مؤرخین و زبان شناسان غربی چون الکساندر کونینگهام Alexander Cunningham ۱۸۱۴ - ۱۸۹۳ باستانشناس نامدار انگلیسی که بیشترین عمرش را با قوای انگلیسی در هند برتانوی سپری کرد و تحقیقات

گسترده ای در باره کلتور، فرهنگ و آثار باستانی منطقه انجام داد بر علاوه کتاب ها و آثار قلمی وی از نتایج این تحقیقات، نتایج کاوش های فراوان باستانشناسانه وی از فرهنگ های باستانی هند و افغانستان هم اکنون در موزیم بزرگ لندن نگهداری میشود و جان مک کارندل John Watson Mc Crindle ۱۸۲۵ - ۱۹۱۳ زبان شناس مشهور انگلیسی که سالهای بسیاری در هند بر تانوی تحقیقات زبان شناسی در عرصه های زبان سانسیکریٹ هندی - اردو و دری انجام داد کتاب ها و آثار فراوان از وی هم اکنون در عرصه زبان شناسی، ادبیات و تاریخ بجا مانده است هم کلمه افغان را به مردمان و ساکنین قدیم ساحات بدخشان، کاپیسا، اطراف کوه های هندوکش و اطراف کابل که به سوار کاری و تربیه اسب شهرت فراوان کسب کرده بودند و آئین زردشتی داشتند اطلاق کرده اند. از بیان این حقایق تاریخی چنین نتیجه میتوان گرفت که نظریه پردازی های خصمانه و نفاق افکنانه دشمنان تمامیت ارضی و حاکمیت ملی کشور ما در قبال نام بسیار با مفهوم و با اثر کشور ما افغانستان عزیز یک خطای محض، جفا و گناه نا بخشودنی میباشد. که گسترش همچو نظریات بی پایه و بی اساس و دشمن سازی مردمان ساکن این محدوده علیه یکدیگر کشور ما را بطرف پرتگاه نیستی سوق میدهد.

ادامه دارد

د پانوی شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ